

## Nivel crescut de apreciere, dar participare scăzută

*Centrul European pentru Dezvoltarea Formării Profesionale (CEDEFOP)*

[https://www.cedefop.europa.eu/files/9165\\_en.pdf](https://www.cedefop.europa.eu/files/9165_en.pdf)

### ***Convingerea puternică în valoarea învățării și nevoia presantă de competențe nu sunt suficiente pentru a motiva adulții să participe la învățarea pe tot parcursul vieții***

Tendențele demografice și schimbările tehnologice cresc nevoia adulților de a învăța și de a se adapta la schimbarea conținutului locului de muncă și a condițiilor de muncă. În ciuda acestui fapt, majoritatea statelor membre ale UE au avut în mod constant performanțe slabe în eforturile lor de a atinge obiectivele de participare a adulților la învățarea pe tot parcursul vieții.

În 2010, UE a stabilit un obiectiv ca 15 % dintre adulți să participe la învățarea pe tot parcursul vieții până în 2020. Doar câteva state membre au îndeplinit obiectivul; media UE în 2019 a fost de 11,8%. A scăzut la 9,2% în 2020, în principal din cauza pandemiei de COVID-19.

Pentru a înțelege mai pe deplin aceste cifre, CEDEFOP a lansat un sondaj de opinie paneuropean privind învățarea adulților și educația și formarea profesională continuă (CVET) în 2019.

Rezultatele arată că adulții de toate vârstele și din toate ocupațiile și calificările recunosc nevoia de noi abilități. Această nevoie, totuși, pare insuficientă pentru a motiva adulții să participe la învățare și FPC la nivelurile dorite. Creșterea participării adulților poate necesita abordări politice noi, mai centrate pe persoana care studiază.

### **Aspecte pozitive în ceea ce privește oportunitățile de învățare**

Sondajul CEDEFOP a măsurat, de asemenea, participarea la învățarea organizată legată de munca în cele 12 luni înainte de sondaj. Aceasta acoperă orice activități de învățare care sunt menite să îmbunătățească cunoștințele sau abilitățile de muncă și care ar putea fi întreprinse de adulți care lucrează sau își caută un loc de muncă.

Deși datele nu sunt direct comparabile, rezultatele sondajului CEDEFOP sunt similare cu cele ale celui mai recent studiu privind educația adulților (AES), care a fost realizat în 2016. Ambele sondaje raportează că aproximativ 38% dintre adulți au participat la învățare în ultimele 12 luni.

Aceasta este semnificativ sub noul obiectiv al UE, pentru 2025, ca 50% dintre adulți să participe la activități de învățare formală și non-formală definite în ultimele 12 luni (Tabelul 1). Învățarea non-formală este învățarea care este intenționată din punctul de vedere al angajatorului, dar nu este definită de un curriculum stabilit, o durată de timp sau locație. De obicei, învățarea non-formală nu este certificată.

## Despre sondaj

Pentru a afla cum percep oamenii învățarea adulților și FPC, sondajul de opinie al CEDEFOP a cuprins 40466 de interviuri telefonice cu adulți, cu vârsta de 25 de ani și peste, în statele membre ale Uniunii Europene, Islanda și Norvegia. Interviuurile au avut loc în perioada mai – iulie 2019. Sondajul definește învățarea adulților și FPC ca „orice activități de învățare întreprinse de adulți, într-un loc de muncă sau nu, cu intenția de a îmbunătăți cunoștințele sau abilitățile”.

„Opinie” înseamnă valoarea percepută a învățării adulților și a FPC în producerea rezultatelor dorite pentru indivizi, societate și economie și pentru țări. Rezultatele dorite includ dezvoltarea competențelor, creșterea productivității și o mai mare coeziune socială.

Rezultatele sondajului sunt prezentate în două volume. Primul volum examinează percepțiile din statele membre, iar al doilea, măsura în care punctele de vedere asupra învățării adulților și FPC sunt influențate de factori demografici și socioeconomi.

Sondajul CEDEFOP arată în mod clar că participarea scăzută nu se datorează faptului că adulții sunt negativi în ceea ce privește învățarea adulților și FPC. Dimpotrivă, confirmă faptul că bărbații și femeile de toate vârstele și nivelurile de educație, șomeri sau angajați în toate tipurile de ocupații, indiferent de nivelul de calificare, consideră învățarea adulților ca fiind importantă pentru găsirea, performanța și progresul în locuri de muncă și cariere. De asemenea, se așteaptă ca învățarea adulților și FPC să devină mai importante în viitor și consideră că guvernele ar trebui să acorde prioritate investițiilor în acestea. Adulții cu vârsta de 65 de ani și peste și adulții pensionari sunt la fel de pozitivi în ceea ce privește învățarea adulților și FPC ca și populația adultă activă, definită ca fiind cei cu vârsta cuprinsă între 25 și 64 de ani.

Tabel 1. Participarea adulților la învățare; comparația Țintelor UE cu rezultatele sondajului realizat în anul 2016 și sondajul CEDEFOP în ceea ce privește educația adulților

|                                                                             | Obiective pentru 2025                                                      | Nivelul actual (ultimul an disponibil AES)                                 | Sondaj de opinie CEDEFOP                                                        |
|-----------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                             | Participarea la învățarea formală și non-formală în vârstă de 25-64 de ani | Participarea la învățarea formală și non-formală în vârstă de 25-64 de ani | Participarea la învățarea organizată legată de muncă pentru vârsta de 25 de ani |
| Participarea adulților la învățare pe o perioadă de 12 luni                 | 50%                                                                        | 38%<br>(2016)                                                              | 38%<br>(2019)                                                                   |
| Participarea adulților slab calificați la învățare pe o perioadă de 12 luni | 30%                                                                        | 18%<br>(2016)                                                              | 17%<br>(2019)                                                                   |

NB: Rezultatele sondajelor AES și CEDEFOP nu sunt direct comparabile.

Definițiile învățării adulților și țările acoperite sunt diferite în cele două anchete

Sursa: CEDEFOP

Adulții cred că există multe oportunități de a învăța. De asemenea, salută măsurile de încurajare a participării la învățare, cum ar fi stimulente financiare, sprijin pentru îngrijirea copiilor

și programul de lucru flexibil. Cu toate acestea, în ciuda atitudinilor pozitive, oportunităților și sprijinului, principalul motiv pe care îl oferă adulții pentru a nu participa la învățarea adulților și la formarea profesională continuă este faptul că nu văd nicio nevoie personală.

### **Participare și deficite de competențe**

Constatările sondajului CEDEFOP indică deficite de competențe (Tabelul 2). Participarea la învățarea organizată legată de muncă este mai mare în rândul grupelor de vârstă mai tinere din populația activă. Sondajul a constatat că 57% dintre tinerii cu vârsta cuprinsă între 25 și 34 de ani fie participau la formare atunci când au fost chestionați, fie au făcut acest lucru în ultimele 12 luni, comparativ cu 33% dintre cei cu vârsta cuprinsă între 55 și 64 de ani.

În ciuda diferențelor notabile de participare la învățare între anumite grupe de vârstă, aproximativ 88% din toate grupele de vârstă din populația activă spun că trebuie să-și mențină abilitățile în mod constant la zi pentru a-și îndeplini meseria.

Participarea la învățare este mult mai mare în rândul celor cu studii de nivel înalt (52%) comparativ cu cei cu studii de nivel scăzut (17%). Deși s-ar putea aștepta ca 92% dintre persoanele cu un nivel înalt de educație să spună că locul de muncă le cere să-și mențină abilitățile în mod constant la zi, mai puțin așteptat, probabil, este ca 78% dintre cei cu un nivel scăzut de educație să spună la fel.

Există diferențe mari în ceea ce privește participarea la învățarea după ocupație, variind de la 72% pentru profesii până la 27% pentru cei cu ocupații elementare. O proporție surprinzător de mare (64%) dintre persoanele care lucrează în ocupații elementare spun că locul de muncă le cere să își mențină abilitățile în mod constant la zi. Acest lucru este important deoarece, în mod tradițional, ocupațiile elementare, cum ar fi agenții de pază sau unii lucrători de îngrijire, sunt considerate necalificate.

În toate grupele de vârstă din populația activă, aproximativ 28% spun că le lipsesc abilitățile tehnice și 23% spun că le lipsesc abilitățile generale. Competențele tehnice sunt cele legate mai specific de locul de muncă sau ocupația lor, în timp ce competențele generale sau transversale, cum ar fi comunicarea, sunt utilizate în multe ocupații. Bărbații sunt mai predispuși să spună că le lipsesc abilitățile generale.

Aceste constatări subliniază că modificarea conținutului locului de muncă nu se limitează la anumite grupe de vârstă sau ocupații. Ei arată, de asemenea, că adulții cel mai puțin probabil să participe la învățarea adulților și la FPC – lucrătorii în vârstă și cei cu o educație de nivel scăzut sau care lucrează în ocupații elementare – sunt, de asemenea, cei mai susceptibili să fie de acord că le lipsesc abilitățile generale și tehnice pentru a-și îndeplini locul de muncă la nivelul cerut.

### **Nu o impresie generală, doar circumstanțe**

Sondajul CEDEFOP afirmă opiniile pozitive ale adulților despre învățarea adulților și FPC. De asemenea, arată că nu sunt suficienți adulți care participă la învățare și FPC, chiar dacă proporție semnificativă a populației adulte active, indiferent de sex, vârstă, nivel de educație sau ocupație, nu are anumite competențe. Acest lucru indică faptul că nevoia de îmbunătățire a

competențelor nu este întotdeauna o motivație suficientă pentru adulți să participe la învățare și FPC.

Tabel 2. Comparație - participare la activități organizate de învățarea, legate la muncă cu necesitatea de a păstra competențele la zi și deficitele tehnice și generale de abilități; în funcție de sex, vârstă, migranți, educație și angajare % (UE-28, Islanda și Norvegia)

|                                           | Participarea la activități organizate de formare profesională |               | Jobul tău presupune să-ți menții abilitățile în mod constant la zi | Pentru a-ți îndeplini munca la nivelul solicitat îți lipsesc. |                    |
|-------------------------------------------|---------------------------------------------------------------|---------------|--------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------|--------------------|
|                                           |                                                               |               |                                                                    | abilități tehnice                                             | abilități generale |
|                                           |                                                               | Da, la sondaj | În ultimul an                                                      | Total de acord                                                | Total de acord     |
| EU-28                                     | 16                                                            | 22            | 88                                                                 | 28                                                            | 23                 |
| Gen                                       |                                                               |               |                                                                    |                                                               |                    |
| Bărbați                                   | 16                                                            | 23            | 88                                                                 | 29                                                            | 25                 |
| Femei                                     | 15                                                            | 23            | 87                                                                 | 28                                                            | 22                 |
| Vârstă                                    |                                                               |               |                                                                    |                                                               |                    |
| 25-34                                     | 25                                                            | 32            | 88                                                                 | 28                                                            | 22                 |
| 35-44                                     | 21                                                            | 33            | 89                                                                 | 29                                                            | 24                 |
| 45-54                                     | 21                                                            | 28            | 87                                                                 | 29                                                            | 24                 |
| 55-64                                     | 13                                                            | 20            | 89                                                                 | 27                                                            | 24                 |
| 55-64                                     | 5                                                             | 5             | 88                                                                 | 29                                                            | 27                 |
| 75+                                       | 2                                                             | 2             | 80                                                                 | 35                                                            | 27                 |
| Migranți (părinți născuți în străinătate) |                                                               |               |                                                                    |                                                               |                    |
| Amândoi                                   | 18                                                            | 24            | 88                                                                 | 37                                                            | 33                 |
| Doar unul                                 | 15                                                            | 21            | 88                                                                 | 29                                                            | 24                 |
| Nici unul                                 | 15                                                            | 22            | 88                                                                 | 27                                                            | 23                 |
| Nivel de educație                         |                                                               |               |                                                                    |                                                               |                    |
| Inferior                                  | 6                                                             | 11            | 78                                                                 | 35                                                            | 32                 |
| Normal                                    | 13                                                            | 19            | 85                                                                 | 28                                                            | 25                 |
| Superior                                  | 23                                                            | 29            | 92                                                                 | 28                                                            | 20                 |
| Statutul de angajare                      |                                                               |               |                                                                    |                                                               |                    |
| Angajar                                   | 24                                                            | 34            | 88                                                                 | 28                                                            | 23                 |
| Pensionat                                 | 3                                                             | 4             | Au participat la sondaj doar adulți angajați                       |                                                               |                    |
| Studenti                                  | 18                                                            | 21            |                                                                    |                                                               |                    |
| Casnici                                   | 5                                                             | 6             |                                                                    |                                                               |                    |
| Neangajați, în căutarea unui loc de muncă | 12                                                            | 13            |                                                                    |                                                               |                    |
| Neangajați, fără să caute un loc de muncă | 5                                                             | 4             |                                                                    |                                                               |                    |
| Ocupația actuală                          |                                                               |               |                                                                    |                                                               |                    |
| Manageri                                  | 25                                                            | 34            | 91                                                                 | 30                                                            | 22                 |
| Profesioniști                             | 31                                                            | 41            | 94                                                                 | 26                                                            | 20                 |
| Tehnicienii și profesioniști asociați     | 26                                                            | 38            | 93                                                                 | 27                                                            | 23                 |
| Muncitori de birou                        | 24                                                            | 34            | 86                                                                 | 26                                                            | 20                 |

|                                                    |    |    |    |    |    |
|----------------------------------------------------|----|----|----|----|----|
| Lucrători de servicii și vânzări                   | 21 | 31 | 83 | 31 | 26 |
| Cunoștințe în agricultură, silvicultură și pescuit | 10 | 30 | 84 | 38 | 36 |
| Meșteșuguri și meserii conexe                      | 16 | 23 | 84 | 33 | 29 |
| Operatori și asamblatori de instalații și mașini   | 13 | 26 | 78 | 27 | 26 |
| Ocupații elementare                                | 10 | 17 | 64 | 31 | 35 |
| Ocupațiile forțelor armate                         | 30 | 43 | 87 | 6  | 17 |
| Altele                                             | 22 | 36 | 88 | 36 | 34 |

*Sursa: Sondaj de opinie CEDEFOP privind învățarea adulților și FPC*

Motivația de a face ceva este adesea legată de un anumit tip de recompensă sau beneficiu. Orice decizie de a participa la învățarea adulților și la FPC va depinde parțial de cât de probabil și cât de curând va realiza participantul beneficiile dorite. De exemplu, mulți tineri amână intrarea pe piața muncii pentru a merge la studii superioare, deoarece cred că, pe termen lung, locul lor de muncă va fi mai bun, iar câștigurile mai mari.

Aliniată la Pilonul European al Drepturilor Sociale, politica europeană VET își propune să ajute oamenii să gestioneze tranzițiile pe piața muncii. Astfel de tranziții apar la și de la locul de muncă; de exemplu, de la învățare la muncă, sau de la șomaj sau inactivitate la formare sau un nou loc de muncă.

Tranzițiile au loc și în muncă, de exemplu ca noi sarcini sau atitudini, progresul în carieră sau schimbări de locație. Astfel de tranziții sunt unice pentru indivizi, la fel și cerințele lor de învățare și nevoile de sprijin.

Politica VET tinde să se dezvolte ca răspuns la nevoile unor grupuri specifice, adesea cele afectate de niveluri ridicate ale șomajului. Dar fiecare tranziție are circumstanțele sale unice; odată cu digitalizarea continuă și ecologizarea economiilor europene, se așteaptă ca oamenii să experimenteze mai multe tranziții în timpul vieții lor profesionale. Prin urmare, încurajarea participării la învățarea adulților și la FPC sugerează dezvoltarea unei abordări mai centrate pe cursant a VET.

Conturile Individuale de Învățare (ILA) reprezintă un pas către o abordare centrată pe cursant. Aceste „permisuri” virtuale ar permite oricărei persoane de vârstă activă să câștige „drepturi”, acordate de guverne și angajatori, și să le „cheltuiască” pentru învățare și formare.

Dar sondajul CEDEFOP arată că sprijinul financiar, deși important, nu este întotdeauna o motivație suficientă pentru a participa la învățare. În consecință, ca parte a unei abordări centrate

pe cursant, Conturile Individuale de Învățare ar fi integrate cu un meniu cuprinzător de alte măsuri, inclusiv îndrumări pentru a ajuta la dezvoltarea planurilor de învățare și carieră care să se alinieze și nevoilor angajatorilor. Accesul la acreditare pentru a face învățarea vizibilă ar fi un alt element cheie al abordării centrate pe cursant, completat de alte tipuri de sprijin, pentru a încuraja participarea la învățare, cum ar fi ajutorul cu responsabilitățile familiale. Legăturile mai strânse între VET inițial și continuu, cu acces la diferite tipuri de învățare în funcție de nevoi, mai degrabă decât de vârstă, ar face, de asemenea, parte dintr-o abordare centrată pe cursant.

Participarea trebuie, de asemenea, legată de „recompensă”. Nu toate recompensele sunt financiare: diferitele forme de „recunoaștere” pentru participarea la învățare pot fi satisfăcătoare și motivante.

O abordare „centrată pe cursant” este un parteneriat cu elevul din centru și în care responsabilitatea pentru învățare și beneficiile acesteia sunt împărțite. Premisa învățării nu este aceea de a reacționa la o nouă nevoie de competențe care a apărut, ci un proces continuu care sprijină adaptarea la circumstanțe în schimbare și care încurajează anticiparea și inovația. Se adresează nevoilor de învățare și circumstanțiale ale indivizilor și îi ajută să gestioneze tranzițiile pe piața muncii care le sunt specifice.